

Mottagare

Plan- och byggnadsnämnden i Uppsala kommun

2021-05-27

Funktionsrätt Uppsala kommuns yttrande över Planprogram för Marielund utredningsområde (PBN 2012-020202)

Funktionsrätt (tidigare HSO) Uppsala kommun har tagit del av rubricerat ärende, som fanns att hitta på Uppsala kommuns plan- och byggnadsnämnds hemsida, och yttrar sig över detta under samrådstiden.

Sammanfattning

Funktionsrätt anser, i enlighet med 1 kap. 1 § i plan- och bygglagen samt Uppsala kommuns *Program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning*, att hela Uppsala kommuns stadsbyggnad och samhällsplanering ska vara tillgänglig för alla och därför måste hänsyn tas till alla typer av funktionsnedsättningar.

Funktionsrätt anser att Uppsala kommun bör fastställa

- Att flerbostadshus byggs med minst tre våningar,
- Att friytor för för- och grundskolor inte bör understiga Boverkets rekommendationer om 40 kvm/barn respektive 30 kvm/barn,
- Att de växter och träd som planteras inom området är doftfria och inte sådana som ger pollenallergi (främst björk),
- Att vägarna i området anpassas med säkra trottoarer,
- Att tillänkta badplatser tillgänglighetsanpassas,
- Samt att man gör en komplett utvärdering över personer med funktionsnedsättningars tillgänglighet utifrån Uppsala kommuns *Handlingsplan för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning*.

Minst tre våningar för flerbostadshus

För att de planerade flerbostadshusen ska vara tillgängliga för fler personer med funktionsnedsättning krävs att fastigheterna innehåller hiss. Funktionsrätt menar att man bör kravställa att alla byggnader är minst tre våningar så de installeras med hiss, i enlighet med plan- och byggförordningens tredje kapitel. I planprogrammet skriver man, för alternativ "LITEN" och "STOR" att man planerar för "mindre flerbostadshus". Funktionsrätt anser att tre våningar ska vara minimum, för att garantera hiss.

Friyta

Både barn med fysiska funktionsnedsättningar, som rörelsehinder, och neuropsykiska funktionsnedsättningar, som autism, ADHD eller andra kognitiva begränsningar, behöver stor friyta. Därför vill Funktionsrätt poängtera vikten av att de skolor som finns tilltänkta i alternativ "LITEN" och "STOR" kan byggas med friytor som inte understiger Boverkets¹ rekommenderade 40 kvm per barn för förskolor samt 30 kvm per barn för grundskolor.

Vegetation

Personer med pollenallergi är starkt påverkade av sin närmiljö. Funktionsrätt anser därför att alla växter och träd som planteras i området ska vara doftfria samt att växter och träd som ger pollenallergi, främst björk, inte planteras inom områden där alla invånare ska kunna vistas på samma villkor. För gräsytor bör man använda gräsfröblandningar som innehåller mycket tuvbildande gräs med inslag av grässorter som sprider sig som utlöpare.

Att reglera vegetation inom området i detaljplanen är helt enligt med 4 kap. 10 § plan- och bygglagen. I planprogrammet är det främst för alternativen "LITEN" och "STOR", där man planerar skola, förskola, parker och fler gemensamma platser, där vegetation behöver planeras in i processen.

Anpassning av vägar

Samtliga vägar i området behöver anpassas och göras tillgängliga för personer med funktionsnedsättningar. Detta innebär separerade gång- och cykelvägar med underlag som är lätt att manövrera över med rullstol och andra hjälpmedel samt med tydliga avgränsningar i sidan så synskadade lätt kan röra med vit käpp.

Vägar där gångtrafikanter inte har ett tydligt avgränsat område i relation till övrig trafik, som bilar eller cyklar, är en stor fara för personer med vissa funktionsnedsättningar och det strider mot 2 kap. 5 § första punkten plan- och bygglagen. Att inte bygga fullt tillgängliga och säkra vägar, med avgränsade gångvägar, skulle innebära att man inte uppfyller 2 kap. 3 §

¹Gör plats för barn och unga!. Boverket.

andra punkten plan- och bygglagen, om att främja en god livsmiljö som är tillgänglig och användbar för alla samhällsgrupper.

Tillgänglighetsanpassad badplats

I alternativ "LITE" och i alternativ "STOR" planeras nya badplatser. Dessa badplatser bör från början planeras att göras fullt tillgängliga. Vilket läge man väljer och hur man planerar badplatsen bör utgå ifrån var det går att göra badplatsen/erna fullt tillgängliga.

Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

Funktionsrätt vill påminna om att Uppsala kommuns *Handlingsplan för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning*² fastställer att "en konsekvensanalys kring tillgänglighet och delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning ska göras och dokumenteras i underlagen inför politiska beslut". Detta innebär samtliga funktionsnedsättningar.

Innan detaljplanen kan antas bör man genomföra en genomgående analys av tillgängligheten för personer med funktionsnedsättningar. Analysen bör ta hänsyn till alla typer av funktionsnedsättningar, som syn- och hörselskadade, människor med svag orienteringsförmåga, personer med allergi eller överkänslighet, personer med neuropsykiatriska eller kognitiv funktionsnedsättning, m.fl. På så vis kan man utgå ifrån universell design som är tillgänglig för alla från början istället för att behöva anpassa stadsmiljön i efterhand.

2021-05-27

Michael Jestin

Ombudsman, Funktionsrätt Uppsala kommun

² KSN-2016-2166